

Зубенко Вікторія Олександрівна,
старший викладач кафедри ділової
української та іноземних мов ННПП
Національної академії внутрішніх справ

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ: РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У сучасних умовах цифрової трансформації освіти штучний інтелект (ШІ) набуває статусу одного з провідних чинників модернізації освітнього процесу. Використання ШІ у навчальному процесі відкриває широкі можливості для реалізації принципів персоналізації та індивідуалізації навчання, підвищення рівня мотивації здобувачів, розвитку навичок самостійної пізнавальної діяльності. Зокрема, інтелектуальні освітні системи здатні адаптувати навчальний контент до рівня підготовки студентів, забезпечувати оперативний зворотний зв'язок, а також генерувати інтерактивні вправи з урахуванням специфіки фахової лексики [2].

Крім того, процес інтеграції ШІ у систему освіти супроводжується низкою викликів, серед яких: проблеми забезпечення академічної доброчесності, точності функціонування ШІ-систем, необхідність перегляду традиційних методик навчання. Особливого значення ці виклики набувають у сфері юридичної освіти, де високі вимоги до точності термінології, логіки викладу та глибини розуміння контексту є визначальними для професійної підготовки.

Специфіка викладання англійської мови у ЗВО зумовлює необхідність адаптації як змістового, так і методичного компонентів навчання. Сучасний викладач має не лише транслювати мовний матеріал та виступати у ролі посередника між мовною та професійною сферами, спрямовуючи студентів на формування галузевої комунікативної компетентності. У цьому контексті інтерактивні методики створюють підґрунтя для ефективного впровадження цифрових технологій, зокрема інструментів штучного інтелекту, які можуть доповнити симулятивні підходи, моделюючи фахове середовище та підтримуючи розвиток практичних мовленнєвих навичок.

Серед сучасних цифрових інструментів, що інтегруються в процес викладання англійської мови для студентів юридичних

спеціальностей, особливу увагу в науковій літературі приділено мовній моделі ChatGPT.

Функціональні можливості ChatGPT охоплюють автоматизоване надання відповідей на запитання правничої тематики, пояснення значень термінологічно складних одиниць, переклад нормативно-правових текстів, створення зразків фахових діалогів та сценаріїв рольових ігор (*client-lawyer interview, court hearing*). Важливою характеристикою моделі є здатність до стилістичної варіативності: ChatGPT може генерувати тексти в заданому реєстрі – від неформального стилю до офіційного юридичного дискурсу, що надає змогу студентам практикувати комунікацію у межах різних професійних сценаріїв. Разом із тим застосування цієї технології передбачає наявність педагогічного супроводу, спрямованого на формування у студентів критичного ставлення до змісту отриманих відповідей, перевірки їхньої фактичної коректності та відповідності правовому контексту [1; 3].

Окремий напрям становить розвиток автоматизованих систем правового перекладу, які функціонують на основі технологій нейронного машинного перекладу (зокрема, Google Translate та DeepL) і поступово підвищують якість обробки юридичних текстів завдяки використанню великих корпусів нормативно-правових документів. У навчальному процесі застосування таких систем дає змогу студентам оперативно отримувати двомовні версії документів, здійснювати порівняльний аналіз термінології та виявляти неточності перекладу.

Інтеграція технологій штучного інтелекту в систему юридичної освіти виходить за межі виключно технічного оновлення освітнього середовища та постає насамперед як педагогічний виклик, що потребує переосмислення методичних засад організації навчального процесу. У даному контексті особливого значення набуває розроблення цілісної методичної моделі, яка передбачає підготовку викладачів до роботи з інтелектуальними цифровими інструментами. Використання цифрових інструментів також сприяє розвитку навичок самоосвіти та формуванню автономності здобувачів освіти. У процесі роботи з інтелектуальними платформами студенти опановують уміння самостійно організовувати власну освітню діяльність, оцінювати якість отриманої інформації та обирати ефективні навчальні стратегії. Такі компетентності є особливо важливими у професійній діяльності юриста, яка передбачає постійне оновлення знань та використання

цифрових правових ресурсів. Окрім впливу на студентів, використання ІІІ-технологій підвищує ефективність педагогічної діяльності викладачів. Автоматизація рутинних процедур, зокрема перевірки тестових завдань і стандартних письмових робіт, дозволяє оптимізувати витрати робочого часу та зосередитися на розробленні творчих форм занять і індивідуальній роботі зі студентами.

Таким чином, інтеграція ІІІ у процес викладання англійської мови майбутнім юристам має розглядатися в межах балансу між педагогічною доцільністю та етико-правовими обмеженнями. Завдання викладача полягає в актуалізації технологічного інструментарію та формуванні стійких професійних компетентностей, які дозволяють студентам відповідально використовувати інтелектуальні сервіси, зберігаючи автономію мислення, академічну доброчесність та правову обізнаність. Застосування інструментів штучного інтелекту у процесі вивчення англійської мови відкриває широкі можливості для індивідуалізації, гнучкості та підвищення ефективності освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Акоп'янц Н. М. Використання ChatGPT в процесі вивчення англійської мови: переваги та можливості. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2023. № 1. С. 69–72.
2. Бурлак М., Гриньова Ю. (2024). Застосування інструментів штучного інтелекту для вивчення іноземної (англійської) мови. *Вісник науки та освіти*, 2024. Вип. 1(19). С. 713–724.
3. Shevchenko O. M., Ogurtsova O. L. Artificial intelligence for language teaching and learning. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2023. № 60. Т. 2. С. 99–102. DOI: 10.32841/2409-1154.2023.60.2.23.